

Keskivirtsanäytteenotto

Tutkimusta käytetään esimerkiksi virtsatieinfektioiden diagnostiikassa.

Näytteenottotarvikkeet

Näyteastian, näyteputket sekä nimitarrat saat omasta hoitoyksiköstäsi tai laboratoriosta.

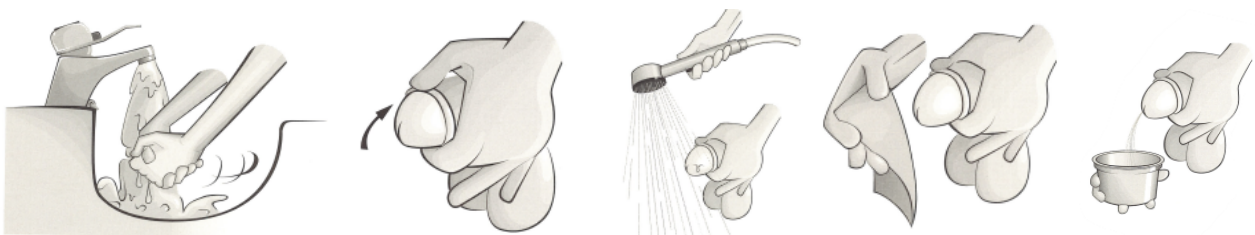
Ennen näytteenottoa

Pyri ottamaan aamuvirtsanäyte. Edellisestä virtsaamisesta tulisi olla kulunut mielellään yli 4 tuntia. Vältä syömistä ja juomista yön aikana ennen aamuvirtsanäytteen ottoa. Aamulla voit tarvittaessa juoda lasin vettä.

Laita uusi tamponi kuukautisten tai runsaan valkovuodon aikana ennen virtsanäytteen ottamista.

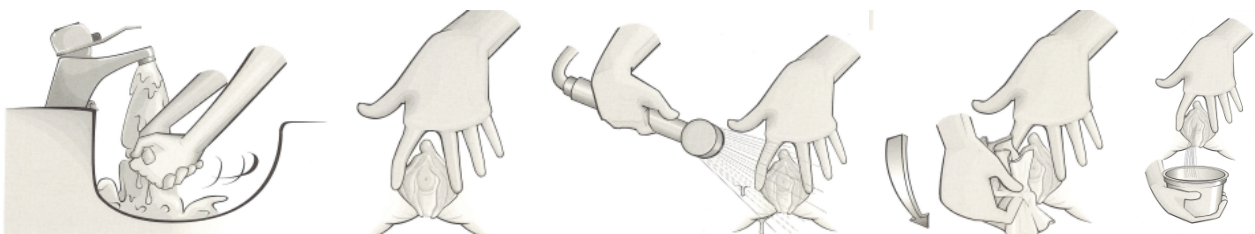
Näytteenotto

Miehet

1. Pese kätesi.
2. Avaa näyteastian kansi. Älä koske astian sisäpintaan.
3. Vedä esinahka taakse.
4. Pese virtsaputken suu huolellisesti suihkuttamalla. Älä käytä pesuaineita.
5. Kuivaa wc-paperilla.
6. Laske virtsaa ensin vessanpönttöön ja kerää virtsasuihkua katkaisematta virtsaa näyteastiaan n. 2/3 näyteastian tilavuudesta ja lopun virtsan voit laskea vessanpönttöön.
7. Sulje näyteastian kansi.

Naiset

1. Pese kätesi.
2. Avaa näyteastian kansi. Älä koske astian sisäpintaan.
3. Levitä häpyhuulet.
4. Pese virtsaputken suu huolellisesti suihkuttamalla. Älä käytä pesuaineita.
5. Kuivaa wc-paperilla edestä taaksepäin suuntautuvalla vedolla.
6. Laske virtsaa ensin vessanpönttöön ja kerää virtsasuihkua katkaisematta virtsaa näyteastiaan n. 2/3 näyteastian tilavuudesta ja lopun virtsan voit laskea vessanpönttöön.
7. Sulje näyteastian kansi.

Lapset tai avustettava

Jos lapsi on omatoiminen, sovelletaan aikuisten ohjeita. Jos näytteenantaja, esim. lapsi, tarvitsee apua, avustava henkilö pesee ensin huolellisesti kätensä ja tämän jälkeen avustettavan ulkosynnyttimet tai terskan. Lapsella esinahkaa vedetään taaksepäin vain sen verran kuin se helposti tulee.

Näytteen siirtäminen näyteputkeen

Siirrä näyte putkiin heti näytteenoton jälkeen. Täytä kaikki saamasi näyteputket.

1. Aseta näyteastia pöydälle. Avaa kannen siirtoaukon sulkijatarra. (Kuva 1)
2. Paina näyteputki korkki edellä siirtoaukon neulaa vasten pohjaan asti, kunnes virtsa suihkuu putkeen. Pidä putkea paikoillaan, kunnes nestepinta putkessa ei enää nouse (Kuva 2). Putkissa täytyy olla virtsaa etiketin täyttöviivan tai -merkkiin asti.
3. Poista putki ohjainkuopasta vetämällä sitä varovasti ylöspäin. **Jos sait useita putkia, täytä ne samalla tavalla.**
4. Käännä näyteputkia 8–10 kertaa ylösalaisin niin, että ilma kulkee putken päästä päähän ja säilöntäaine liukenee. Älä ravista putkia. (Kuva 3)
5. Kun kaikki putket on täytetty, lopun näyteastiassa olevan virtsan voit kaataa pois ja laittaa tyhjän näyteastian roskakoriin.

Huom! Mikäli putkien täyttäminen yllä kuvatulla tavalla ei onnistu, avaa näyteastian kansi sekä näyteputkien korkit ja kaada virtsaa näyteastiasta suoraan putkiin. Sulje näyteputkien korkit huolella täytön jälkeen ja teippaa korkit putkiin kiinni.

Näytteenoton jälkeen

Kirjoita tarroihin nimi ja henkilötunnus sekä näytteenottopäivämäärä ja kellonaika ja kiinnitä tarrat näyteputkeen/-putkiin. Täytä alla oleva lisätietokaavake. **Säilytä näyteputket jääkaapissa.**

Toimita näyteputket ja täytetty lisätietokaavake laboratorioon saman päivän aikana.

Mikäli sinulla on kysyttävää, saat lisätietoja hoitoyksiköstäsi.

Palauta tämä kaavake laboratorioon virtsanäytteen mukana seuraavin tiedoin:

Potilaan nimi: _____ Henkilötunnus: _____

Virtsanäyte on otettu _____ / _____ 20 klo _____

Näytteenoton syy:

- Virtsatieinfektion epäily Virtsatieinfektion kontrollinäyte, ei virtsatieinfektio-oireita
 Epäselvän infektion selvittely Rutiininäyte, ei virtsatieinfektio-oireita

Näytteenantotapa: keskisuihku pussivirtsa tyynyvirtsa alusastia avannevirtsa

kestokatetri kertakatetri rakkopistokatetri muu, mikä _____

Edellisestä virtsaamisesta ennen näytteenottoa oli kulunut: alle 4 tuntia yli 4 tuntia

Antibioottihoito tai virtsatieinfektion estohoito ennen näytteenottoa: Ei Kyllä

(viikon sisällä ennen näytteenottoa)

Raskaus: Ei Kyllä